

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Postni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt

Motorne žage znamk: Stihl, JO-BU (Tiger)
Pioneer - že od šil. 3.900,- naprej vam nudijo

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves - Eberndorf
tel. (04237) 246

Štedilniki, peči in kotli vseh velikosti stalno
na zalogi. - Naročite takoj. - Zahtevajte ce-
nik! - Brezplačno predvajanje žag in dostava
na dom.

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO, XIV / ŠTEVILKA 48

CELOVEC, DNE 26. NOVEMBRA 1964

CENA 2.- SILINGA

Gospodar, imej odprt pogled v gospodarski in socialni prevrat

Sodobna desetletja so v gospodarskem svetu v znamenju stroja in sicer tehnično vedno bolj izpopolnjenega stroja. Do čim je pred 50 leti stroj rabil še svojega monterja ali skrbnika, se danes stroj nadzira že sam in je treba samo še inženirja, da ga od časa do časa pregleda. V nekaj desetletjih bodo tovarne in delavnice postale popolnoma avtomatizirane in bodo roboti delali brez vsakršne človeške kontrole. Bogastvo narodov bo rastle venomer, življenje bo postajalo vedno bolj razkošno, človek pa bo imel vedno več prostega časa. Tako slikajo gospodarstveniki bodoči gospodarski razvoj.

Ne smemo prezreti gospodarskega modernizma naših dni. Tehnika in kemija odkrivata vedno nove vire delovne sile, nekoč v vodni pari in eksplozivnih plinih, nato v bencinu in elektriki ter danes v raketni in atomski energiji. V prometu niso več tisočkilometrski brzine v eni uri prav nobena posebnost, letala na reakcijski pogon z lahkoto dosega do tisoč petsto km na uro, raketa pa jih zmora kar več deset tisoč v istem razdobju. V avtotovarnah so izdelali pred desetletji tedensko do par sto voz, danes jih moderne delavnice izbruha na dan po več tisoč. S pomočjo strojev in poljubne razpoložljive gospodarske energije raste število in kakovost industrijskih fabrikatov. Pralni stroji n. pr. postajajo vedno bolj popolni in hkrati vedno cenejši; isto velja načelno za vse drugo tehnično blago, ki ga danes ponuja trg gospodarjem, gospodinjstvom, obrtnikom in trgovcem. Število v industriji zaposlenih delavcev pa hkrati pada, delovni čas se krči. Nekoč so industrijski delavci delali po 60 ur tedensko, danes se borijo že za svoj 40-urni delovni teden. Ves svet hiti z industrializacijo, da z njeno pomočjo doseže čim večje blagostanje in čim višji življenjski standard. In čim bolj je dežela industrializirana, tem dražje je v njej človeško delo in tem donosnejši so oni poklici izven industrije in obrti, kjer še preostaja možnost ročne zaposlitve.

Ob tem splošnem razvoju je treba gospodarju-kmetu tudi pogleda na lastne gospodarske prilike. Tudi kmetovo življenje in gospodarjenje stoji v znamenju prevrata. Splošno je znano, da stalno pada število v kmetijstvu zaposlenih ljudi in število kmetij, kmetijski pridelek pa kljub temu le še narašča. Tudi temu pojavu je razlaga v stroju in še v mnogih odkritjih moderne kemije in drugih znanosti. Evropske države so bile z izjemo Nemčije in Anglije še pred desetletji pretežno kmetijske države, danes je v Nemčiji komaj še dobra petina ljudstva zaposlena v kmetijstvu, v Franciji tretjina, v Španiji polovica, v Angliji ni več desetina. Pri nas v Avstriji je od sto komaj še 16 kmetijcev.

Zanimivo je opazovati razvoj cen v kmetijstvu. Če predpostavimo stabilno denarno vrednost, smemo ugotoviti, da postaja žito vedno cenejše. To si moremo razlagati z dejstvom, da je v žitarstvu najlažje zastaviti stroje in nadomestiti dragega posla. Krompir je stal pred sto leti komaj desetinko žitne cene, danes dosega cena 1 kg krompirja že tretjino pšenične cene. To se pravi: čim več je v kakem kmetijskem pridelku ročnega dela, tem bolj ostaja cena nespremenjena, ali pa se celo podražuje. To velja za meso, vino, razne okopavine in delno tudi za sadje. Zanimivo je pri tem opazovati sledeči pojav: povpraševanje po kruhu in mesu je razmeroma stabilno, le da zahtevajo konzumenti vedno boljše kvaliteto. Po krompirju in sadju se razmeroma malo povprašuje. Raste pa povpraševanje za mlekom in mlečnimi izdelki, za jajci in strdjo ter sličnimi kakovostnimi iz-

Čombe zavzel Stanleyville

Belgijski padalci zavzeli letališče — Uporniki umorili številne bele ujetnike

V Kongu je v teku — odkar je prišel Čombe na oblast — strahovita državljanska vojna med uporniki in vladnimi četami. Sprva so imeli uporniki srečo in si podvrgli dobršen del Konga. Toda pozneje se je sreča obrnila na Čombejevo stran, za kar se ima predvsem zahvaliti ameriško-belgijski pomoči. Vladne čete osvajajo uporniška mesta drugo za drugim. V torek pa se je posrečilo rednim vladnim četam s pomočjo belgijskih padalcev zavzeti drugo največje mesto Konga Stanleyville, sedež pokrajine vzhodnega Konga.

V Stanleyvilleu je bilo ujetih okoli 1500 belcev. Uporniki so stalno poudarjali, da se tem belcem ne bo nič hudega zgodilo, če ne bodo Čombejeve čete poskušale zavzeti mesta. Ker pa so bili med njimi tudi ameriški državljani, ni bilo Američanom vseeno, kaj bodo uporniki z njimi storili.

Zaradi tega so se vršili že nekaj časa ameriško-kongoški (uporniki) razgovori o

usodi okoli 1500 Američanov in Evropejcev. Belgijskim letalskim enotam so se zdeli ti razgovori prepočasni. S pomočjo ameriških prevoznih letal so se spustili nad Stanleyvillekim letališčem in ga po krvavem boju zasedli.

Se ko je bila ta akcija v teku, je belgijski zunanji minister Paul Henri Spaak javil po bruseljskem radiu, da je bila belgijska vlada prisiljena poslati padalce v Stanleyville,

ne zaradi vojaške zasedbe, marveč samo zato, da bi rešili ujete belce. Skoro enako izjavo so dali v Washingtonu. Zraven tega so dodali, da so o tem dejanju obvestili Združene narode. Napad na Stanleyville s padalci pa je potrdil kongoški ministrski predsednik Čombe.

Med boji za Stanleyville je bilo poklanih okoli 50 belih talcev, med njimi verjetno tudi večkrat omenjeni amer. zdravnik Carlson. Med rešenimi belci je tudi avstrijski misijonar iz Matzelsdorfa pri Millstattu na Koroškem. 41-letni laški brat reda Sreca Jezusovega je bil izmed prvih prepeljan v Leopoldville.

Koroški deželni zbor zaseda

8. razred Slovenske gimnazije se je udeležil seje o proračunski debati

V torek popoldne je prisostvoval osmi razred naše šole debati koroškega deželnega zbora v deželnem dvorcu. Dnevni red je obsegal šolsko vprašanje (skupina 2) ter kulturni proračun za leto 1964. Deželni poslanec Kalt je opozoril na premestitve slovenskih učiteljev iz Dobrle vasi ter na ne-

dostatke v globaški šoli v zvezi s šolskim zdravnikom. Deželni glavar Wedenig pa je predvsem poudaril, da naj si tisti, katerim je reševanje manjšinskega vprašanja po državni pogodbi trn v peti, ogledajo slovenske prireditve, da bi s tem videli, kako tudi Slovenci zvesto služijo državi. Skupina 2 je bila soglasno sprejeta.

V skupini tri se je obravnaval kulturni proračun. Poleg orisa splošne kulturne situacije po dveh zastopnikih vladnih strank (dr. Einspieler in Luptowits), je tudi v tej skupini prišlo do interesantnih aspektov, ki utegnejo biti za nas koroške Slovence življenjskega pomena. Tako bo v naslednjih dneh prišel prosvetni minister na Koroško, da bo dokončno odločil o tem, kje bo stala bodoča visoka šola za učitelje, namreč Pedagoška akademija. S tem vprašanjem povezana je tudi gradnja lastnega poslopja Državne gimnazije za Slovence. Dežela naj bi postala mesto srečanja obeh kultur in zaradi tega naj bi se kulturna izmenjava postavila na še širšo bazo, kulturna aktiviteta naj bi se potom zdrave kulturne politike pospešila. Poslanec Luptowits, ki je to izvajal, je tudi opozoril na dejstvo, da dežela še nima uradno nastavljenega kulturnika — slavista, ki bi vsako važno slovensko publikacijo takoj prevedel v nemščino.

Za naše dijake je bila ta „šola“ direktne demokracije zanimiva in je enkrat bolj dokazala, koliko perečih vprašanj pride v enem kratkem popoldnevu v pretres. Iz vse debate pa je bilo slišati resno zaskrbljenost ob kulturni situaciji v deželi, ki vedno bolj pri širokih plasteh prebivalstva prehaja v pasivnost ali pa celo desinteres. Vsekakor pa je zanimivo, da pred leti še tako vroče železo kulturne izmenjave z Jugoslavijo in Italijo ni bilo več kamen spotike. Tudi poslanec Silla, zastopnik svobodnjaške stranke, v svojih izvajanjih ni bil proti tej velikanški možnosti kulturnega udejstvovanja.

Punt na Predarlskem

Brez vsake uradne slovesnosti, brez ministrov in krsta so v nedeljo spustili v „morje“ v Fussachu pri Bregenzu novo ladjo „Karl Renner“. Dan prej pa so bili zaradi te ladje hudi nemiri na Predarlskem. Več tisoč (okoli 20.000) puntarjev je dejansko napadlo častne goste, navalilo na ladjedelnico Fussach, razbilo častne tribune in v navzočnosti nemočnega orožništva prepleskalo ime Karl Renner z imenom „Vorarlberg“. Kot razlog navajajo dejstvo, da prometni minister ni dovolil imenovati ladjo „Vorarlberg“.

Novo ladjo so naročile avstrijske zvezne železnice. Gradili pa so jo v ladjedelnici Korneuburg. Še napol dograjeno so jo pripeljali v Fussach na Bodenskem jezeru, kjer so ladjo dokončali.

DIJAKI DRŽAVNE GIMNAZIJE ZA SLOVENCE

pridejijo na praznik, 8. decembra in v nedeljo, 13. decembra 1964, ob 14. uri v

Mestnem gledališču v Celovcu opereto

MIKLAVŽ PRIHAJA

ob sodelovanju orkestra celovškega Mestnega gledališča.

Vstopnice dobite v šolski pisarni.

De Gaulle o Združeni Evropi

Francoski predsednik de Gaulle je imel v nedeljo v Strasbourgu važen govor, v katerem je pozval Zahodno Nemčijo k delu za samostojno Evropo. Zraven tega je zahteval, naj bi članice Evropske gospodarske skupnosti (Francija, Zahodna Nemčija, Belgija, Holandska in Luksemburg) čimprej uresničile politično, zlasti pa vojaško organizacijo. De Gaulle je govoril tudi o pogojih, ki bi naj bili odločilni za nadaljnje sodelovanje.

Politični opazovalci v Parizu ne izključujejo možnosti, da bo francoska vlada zahtevala od svojih zaveznikov, da se izjavi o tem, kar ima de Gaulle v mislih, o tako imenovani „Združeni Evropi“.

Seveda je bil govor francoskega predsednika de Gaulle predvsem naslovljen na Zahodno Nemčijo, češ da naj se loti dela za ustanovitev politične, gospodarske in vojaške zazadne Evrope, ki bi bila zaveznica

ZDA, toda predvsem Evrope, ki bi bila samosvoja in neodvisna od ZDA.

V svojem govoru je de Gaulle tudi dejal, da naj bi razširili idejo o zapadnoevropskem sodelovanju tudi na vzhodnoevropske dežele. To pa samo pod pogojem, če bi se te dežele približale ciljem zapadnega sveta. Šele tedaj bi bilo možno misliti na zblizevanje cele Evrope.

Samo taka Evropa bi bila zares zmožna reševati svoje lastne probleme, izkoriščati velikanške možnosti in si prizadevati za napredek in mir na svetu. Francoski predsednik de Gaulle je tako v svojem govoru nakazal idejo o Evropi, ki bi se raztezala zahodnih obal Atlantika do ruskega gorovja Urala.

Na koncu pa je francoski predsednik de Gaulle še dejal, da je bila Francija tista, ki je storila konec stoletnemu sovraštvu med obema ljudstvom.

rednimi pridelki. To se pravi, da se hočejo ljudje hraniti vedno boljše in izdatneje.

Cena zemlje same ostaja razmeroma nespremenjena, v stalnem porastu se nahajajo stavbne parcele. Les je z industrializacijo ogromno pridobil na ceni in ta rahlo narašča, ker je potrošnja lesa višja od proizvodnje. Gozdarstvo je ob živinoreji še vedno najrentabilnejša gospodarska panoga podeželja. Vrednost kmetij ostaja domala nespremenjena ali celo pada. To ni čudno, ker se je gospodarski donos kmetij kljub mehanizaciji in specializaciji zvišal, vendarle komaj za 100 odstotkov, dočim je zrastle donos tovarn s pomočjo strojev za štiri- in petkratno nekdajno vrednost.

Sedaj še druga stran medalje: ne rastejo samo plače in zaslužki, marveč tudi socialne dajatve in davki. Dvakratno se danes gospodarski dohodek razdeljuje: najprej z izkupičkom na trgu, v plačah in zaslužkih, nato pa še enkrat v davkih in socialnih da-

jatvah. Sodobni podjetnik v industriji plačuje strokovne moči po petindvajset do petintrideset silingov na uro in doda še polovico nadaljnje plače s svojim socialnim prispevkom, dokladi pa praznike in družine, s plačanim dopustom, s prispevkom za otroške doklade in sličnimi postavkami. Država, dežele in občine prevzemajo vedno več socialnih nalog in skrbijo za občo blaginjo, gospodarstva neposredna odgovornost se manjša. Iz pravne države se razvija socialna država, ki skrbi za svoje državljane posredno s socialno svojo politiko in še neposredno kot lastnica velikih gospodarskih podjetij. Ob njenem sodelovanju se bo razlika med delodajalcem in delojemalcem vedno bolj manjšala, razlika med revnimi in premožnimi bo vedno bolj izginjala. Ta pojav izhaja iz sodobnega socialnega prevrata naše čase, ki ni nič manjši od gospodarskega. Za oba torej imej sodobni gospodar odprt pogled!

Politični teden

Po svetu . . .

GLAVNA SKRB CERKVE

Važna odločitev na koncilu

Pretekli teden so dosegli na koncilu eno izmed najvažnejših odločitev. Z veliko večino so odobrili tretje poglavje sheme „O Cerkvah“. To poglavje vsebuje namreč izjave o kolegialnosti škofov (papež in škofje nosijo skupno odgovornost za Cerkev) in pa zopetno uvedbo diakonata (reda pred mašniškim posvečenjem — pomožni duhovnik) kot lastnega stanu.

Konzervativni krogi na koncilu so to poglavje sheme „O Cerkvah“ napadali z vso silo. Zato pa je bil tem bolj presenetljiv izid glasovanja: za je bilo 2099, proti pa samo 46 cerkvenih očetov. Konzervativni očetje so utemeljevali svoje stališče, češ da izpodkopava odstavek o kolegialnosti papežev primat (=prvenstvo).

Po teh, v tretjem poglavju vsebujočih pravilih o diakonatu, smejo biti poročeni duhovniki posvečeni za diakone — pomožne duhovnike. Če pa stopi v ta stan neporočen mož, pa mora položiti zaobljubo čistosti.

Redovništvo je še vedno sodobno

Nekaterim koncilskim očetom se je zdelo, da shema ne poudari dovolj krepko velikega pomena, ki ga ima še danes redovništvo. Tako je francoski škof Viktor Sartre dejal, da nekateri duhovniki vse preveč povečujejo družino in laični apostolat, trdeč celo, da se človek lažje posveti v svetu kot za samostanskimi zidovi.

Drugi koncilski oče je rekel, da prilaganje ne smemo razumeti tako, da se morajo redovi odpovedati duhu svojega ustanovitelja.

Kardinal iz Bordeauxa (izg. bordoja) je dejal, da redovništvo klavzura (=zapora) ne pomeni ločitve od sveta, marveč le duhovno poglobitev sredi sveta, kar dosežemo samo s samoto in molkom.

O duhovniških poklicih

Minuli teden so obravnavali na koncilskem zasedanju tudi osnutek o duhovništvu. V katoliških deželah postajajo številne družine zmerom bolj redke, kontrola rojstev se zmerom bolj uveljavlja. Starši, ki imajo le enega sina ali dva, bodo neradi privolili, da otrok postane duhovnik ali redovnik. Stojimo pred čudno nedoslednostjo: isti, ki bi povsod in ob vsaki priliki radi uživali dobrobiti, ki jih nudi vera; isti, ki zahtevajo, naj bo Cerkev zoper nasilje, zagovornica pravice, oznanjevalka javne moralne, steber svobode v svetu, istočasno ne dajo Bogu ničesar ali skoro ničesar. Danes cenimo le tiste poklice, ki dajo hitre in bučne uspehe, duhovniško delo pa je na splošno skrito, se razvija v dušah, je usmerjeno na dolgo dobo. Zato so dandanes redki, ki so še voljni živeti tak poklic, ki so še pripravljeni doprinesati tihe žrtve za druge.

Vse današnje življenje je prežeto z materializmom in spolnostjo. Težko je potem v takem svetu pripovedovati o čistosti, še težje pa utemeljevati duhovniško zdržnost. Saj je za mnoge ljudi duhovniški celibat (=obvezni samski stan katoliških duhovnikov) kot nekaj nenaravnega, kot nekaj nesmiselnega in nasprotnega pravicam človeške osebe.

Zato dandanes za rast duhovniških poklicev ne zadošča več samo krščanska družina, tudi ne samo molitev vesoljne Cerkve in njenih vernikov. Danes je treba mladino predvsem prepričati, da je duhovniški poklic za človeštvo vsaj toliko важен kot poklic zdravnika, inženirja, tehnika, politika ali gospodarstvenika. Mladostniku je treba približati vzvišenost duhovniškega stanu, njegov izreden pomen za moralno-etični dvig človeške družbe, njegovo apostolsko poslanstvo v svetu ter pokazati, da popolna predaja Bogu in dušam človekove osebnosti nikakor ne okrne, marveč jo poplemeniti in usposobi za največje žrtve.

NOVA KRIZA ZDRUŽENIH NARODOV

V mislih imamo pri tem finančno krizo Zdrženih narodov, ki je iz dneva v dan zmerom bolj pereča, in zadobiva vse bolj politični značaj. Njene blagajne niso samo prazne, marveč celo zadolžene. Zdržene države Amerike so do sedaj kriale zaostale dolge, medtem ko se ostale članice Organizacije združenih narodov niso bogve kaj zmenile za svoje dolge, bodisi zaradi tega, ker so revne, bodisi zaradi tega, ker jim politika Organizacije združenih naro-

dov ni bila po godu. Tak je primer Francije in Sovjetske zveze.

Sovjetska zveza in Francija sta namreč dolžni plačati svoje zaostanke za vojaške operacije v Kongu ter na Srednjem Vzhodu. Tako dolguje Sovjetska zveza Združenim narodom 22 milijonov, Francija pa 15 milijonov dolarjev. Če večkrat sta bili pozvani, naj te dolge poravnata. Sam glavni tajnik Organizacije združenih narodov U-Tant je osebno posredoval v Parizu in Moskvi. Toda tako francoska kot sovjetska vlada sta zavrnili plačilo z izgovorom, da za omenjene operacije nista glasovali v Glavni skupščini.

Sovjetska zveza pravi, da ne bo plačala niti kopejke in če bodo Združene države Amerike še nadalje zahtevale poravnave omenjenega zneska, bo ona začela z akcijo za revizijo ustanovne listine OZN v svoj prid.

Zaradi tega spora med ZDA in Sovjetsko zvezo so odložili zasedanje Glavne skupščine na 1. december v upanju, da bodo medtem našli kako rešitev. ZDA so zagrožile, da bodo ustavile svoje prispevke programu tehnične pomoči in posebnemu skladu OZN, če Sovjetska zveza ne plača svojega dolga. ZDA so tudi zagrožile, da bodo zahtevale, da se uporabi proti njej 19. člen Glavne skupščine, po katerem se lahko odvzame glasovna pravica članici, ki ne poravnava svojih prispevkov zadnjih dveh let.

Prav zaradi tega dejstva so se sedaj zga-

nile nerazvite države, ki imajo od ameriške pomoči glavno korist. Na njihovo prizadevanje je predsednik odbora enainvajsetih, ki se ukvarja s tem finančnim problemom, pozval ZDA, SZ, Francijo in Veliko Britanijo, naj rešijo finančno krizo OZN.

Kompromisno rešitev naj bi dosegli na sledeči osnovi: Generalna skupščina bo šla mimo člena 19, če bi Francija in Sovjetska zveza plačali dolžno vsoto.

TEŽAVE V EFTA MIMO

V Ženevi so se srestale pretekli teden članice EFTA (Evropsko združenje za svobodno trgovino). Britanska delegacija je namreč morala zagovarjati svoje stališče pred krubiko ostalih držav v zvezi z dodatno carino, ki jo je Velika Britanija uvedla na izvoz. Ostale države članice so nedavno neugodno reagirale na britanski ukrep in so rekly, da so s tem njihovi interesi močno oškodovani. Kakor je znano, so članice EFTA: Avstrija, Švica, Portugalska, Danska, Norveška, Švedska in Velika Britanija.

Po dvodnevem zasedanju so članice vendarle prebredle težave, kajti Velika Britanija se je deloma uklonila zahtevam ostalih članic. Zedinili so se na sledeči kompromis (= sporazum):

1. Anglija bo „v nekaj mesecih“ pričela ukinjati 15-odstotno dodatno carino.
2. Anglija je obljubila, da ne bo nikoli več ničesar ukrenila, ne da bi prej vprašala ostale članice.
3. Anglija dovoljuje neke vrste kontrolo, ki naj nadzoruje, kdaj se bo britansko gospodarstvo toliko opomoglo, da bi mogla potem ukiniti 15-odstotno dodatno carino.

. . . in pri nas v Avstriji

AVSTRIJA — EGS — EFTA

Ze nekajkrat smo na tem mestu poročali o večjih ali manjših nesoglasjih in trenjih v obeh zapadnoevropskih gospodarskih tvorbah EGS (=EWG) in EFTA kot tudi o prizadevanju Avstrije, ki je članica EFTA, da bi dosegla zaradi svojega izjemnega gospodarskega in zemljepisnega položaja v primeri z ostalimi državami, ki so tudi EFTA-članice, pri EGS poseben status — nekako gospodarsko-trgovinsko asociacijo.

O tem avstrijskem predlogu, ki je bil prvič predložen že približno pred dvema letoma, je ministrski svet EGS-držav že večkrat razpravljaj, vendar ni prišlo do nikake zadovoljive rešitve. Tako so se o tem pogajali tudi pretekli teden; na žalost je bila avstrijska vloga glede omenjene asociacije zopet odložena na poznejši čas.

Medtem pa je, kot je deloma že zgoraj poročano, v Ženevi pretekli teden zasedal tudi ministrski svet EFTA-držav. Namen oziroma vzrok zasedanja je bil v glavnem ta, ker je nova britanska vlada laburistov sklenila za 15 odstotkov povišati carino na uvoženo blago — obvezno tudi za uvoze iz EFTA-držav, kar je pri teh povzročilo precejšnje razburjenje in nevoljo. Zato so bile zadnje seje v Ženevi temu primerno precej burne in dramatične. Navzoči britanski trgovinski minister Jay, ki je bil hkrati predsednik tega zasedanja, nikakor ni imel lahkega stališča, ko se je moral na vse strani braniti. Posebno iz Švedske in Danske je bilo čuti hude očitke na račun Vel. Britanije, od katere so zahtevali takojšnjo ukinitve omenjene odredbe. Sedaj je tudi postalo znano, da je tudi Danska že nameravala izstopiti iz EFTA z namenom, da vstopi kot redna članica v EGS — torej še precejšen korak dalje od Avstrije, ki hoče doseči samo nekako gospodarsko pridruženost k EGS, medtem ko bi še naprej ostala članica v EFTA. — Konec tedna je na zasedanju v Ženevi le prišlo do delne kompromisne rešitve: zastopniki Vel. Britanije so izjavili, da bo osporavano carinsko povišanje v nekaj mesecih ukinjeno.

DRŽAVNI PRORAČUN NA POL

„POD STREHO“

Pretekli četrtek je imel finančni in proračunski odbor zadnje sejo glede obravnave osnutka proračuna za leto 1965. Zastopniki obeh vladnih koalicijskih strank so osnutek soglasno odobrili.

Na tej zadnji seji, na kateri so obravnavali osnutek proračuna finančnega ministrstva, so zlasti socialistični poslanci kritizirali zamotanost in nejasnost davčnih zakonov. Tako so n. pr. zakoni glede pridobnine (Einkommensteuer) postali tako komplicirani, da se navaden državljani več prav ne znajde v njih. Zato je bil stavljen predlog, naj parlament pozove zvezno vlado, da imenuje izvedeniško komisijo, ki naj čimprej izdela predloge za poenostavitev davčne zakonodaje.

14. MARCA 1965 BO VOLILA KOROŠKA IN ŠTAJERSKA

Prihodnje leto bo potekla delovna doba koroškega in štajerskega deželnega zbora, zato bo potrebno izvesti nove deželnozborske volitve. Kot že koroški bo tudi bodoči štajerski deželni zbor posloval pet, in ne več samo štiri leta, kot dosedaj. Stranke, zastopane v štajerskem deželnem zboru, so se pred dnevi zedinile, naj bodo prihodnje volitve 14. marca 1965. Ker je prebivalstvo Štajerske pri zadnjem ljudskem štetju (l. 1961) prekoračilo milijonsko mejo, bo treba namesto dosedanjih 48 izvoliti 56 deželnih poslancev.

Pretekli petek je o tem vprašanju razpravljalo tudi predsedstvo koroških socialistov. Sklenjeno je bilo, naj se doseže soglasnost ostalih strank, da naj bodo tudi na Koroškem deželnozborske volitve 14. marca 1965. Kajti nikakor ne bi bilo v interesu avstrijske notranje politike, če bi prebivalstvo razburjalo z dvema različnima volilnima terminoma, in s tem z dvakratno volilno borbo. Dokončno odloči po ustavi deželna vlada, kdaj naj bodo deželnozborske volitve, katera bo skoraj gotovo smatrala 14. marec 1965 za najbolj ugoden datum.

NOVI POLITICNI MOZJE NA KOROŠKEM?

Na zunaj izgleda politično delovanje strank še precej mirno, vendar so se stranke že začele pripravljati na prihodnje deželnozborske volitve, ki bodo, kot zgoraj omenjeno, po vsej verjetnosti 14. marca 1965. Vodstva strank bi se rada, kakor se deloma sliši „izza kulis“ nekoliko „osvežila“ — z zamenjavo nekaterih svojih sedanjih članov.

Tako je Ljudska stranka imela v zadnjih tednih več okrajnih sestankov, ki naj ugotovijo mnenje strankinih pripadnikov po deželi. Ob tej priliki so bili postavljeni v nekaterih okrajih novi predsedniki, tako n. pr. v Smohorju in Feldkirchnu. Deželni poslanec dr. Korger iz St. Vida ob Glini namerava odložiti svoj mandat; po vsej verjetnosti pride na njegovo mesto župan v Straßburgu Gorton. Odprto pa je zaenkrat še vprašanje, da li bo nosilec kandidatne liste deželni predsednik stranke minister dr. Schleinzner ali pa naj bi imenovali koga drugega.

Tudi pri socialistih bo verjetno prišlo do delnih osebnih sprememb. Sliši se, da po vsej verjetnosti ne bo več kandidiral tretji deželnozborski predsednik Ebner, ker je že 65 let star; z njim bo stranka izgubila spet enega poštvalnega člana. Na njegovo mesto bo menda imenovan inž. Sereinigg iz Beljaka, sin pokojnega dolgoletnega prvega predsednika koroškega deželnega zbora.

Enako si tudi Liberalna stranka „beli glavo“, kako bi svojo kandidatno listo naredila čim bolj privlačno. Eden njenih glavnih „stebrov“, dr. Knaus, bajé ne bo več

SLOVENC

doma in po svetu

V Hamiltonu v Kanadi

so začeli graditi slovensko cerkev. Pred nedavnim so prvič zasadili lopato in vzdali temeljni kamen. Zasadil jo je slovenski dušni pastir v Hamiltonu g. dr. Lojze Tome ob asistenci župnika Marije Pomagaj iz Toronta Andreja Prebila CM ter hrvatskega župnika v Hamiltonu Štefana Šprajca, ki je pred prihodom slovenskega duhovnika v to mesto več let oskrboval dušno pastirstvo tudi med Slovenci.

Poleg cerkve bodo Slovenci v Hamiltonu dobili tudi lepo dvorano, v kateri bodo lahko imeli vse svoje prireditve.

Telovadec Miro Cerar odlikovan

Jugoslovanski predsednik je odlikoval slavnega slovenskega telovadca Mira Cerarja za izredne rezultate na telovadnem polju z redom zasluge za slovenski narod z zlato zvezdo. Kakor znano, je Slovenec Miro Cerar dosegel dva odlična uspeha na XVIII. olimpijskih igrah v Tokiu, in sicer je bil prvi na konju ter dobil za to zlato kolajno, medtem ko je bil na drugo tretji in prejel za to bronasto medaljo.

Zraven tega sta bila odlikovana še dva Slovenca za zasluge v delu za razvijanje in organizacijo telesne kulture: Fedor Gradišnik in Boris Gregorka, z redom zasluge za narod s srebrnimi žarki.

V farni šoli v župniji Brezmadežne

V Kanadi se je letos vpisalo v slovensko farno šolo 157 otrok. Ker je vsako leto vedno več slovenskih otrok, postaja vedno večja težava s prostori. Zaradi premajhnih prostorov so morali v novem šolskem letu pouk že razdeliti. Dopoldne imajo pouk v otroškem vrtcu ter v prvem in drugem razredu, ostali štirje razredi pa popoldne. Učiteljske moči so ostale iste, samo za otroški vrtec je vodstvo šole pridobilo go. Tekavčičevo.

Slovenski slikar nagrajen v Tokiu

Pred kratkim so odprli v Tokiu 4. mednarodni bienale grafike in razdelili nagrade. Na bienalu sodeluje 88 grafikov iz 44 držav, ki razstavljajo skupno 521 umetniških del. Izmed slovenskih umetnikov razstavljajo Andrej Jemec, Janez Bernik, Joža Horvat, Branko Miljuš in Miroslav Šušterj.

Prvo nagrado na tej veliki mednarodni prireditvi, mednarodni „grand prix“ in 300 tisoč jenov, je prejel slovenski grafik Andrej Jemec.

Ljubljanska glasbena akademija je gostovala v Gradcu

V okviru kulturne izmenjave med ljubljansko akademijo za glasbo in enako ustanovo v Gradcu je imel v nedeljo in ponedeljek orkester akademije za glasbo koncerta v Gradcu in Deutschlandsbergu. Na sporedu so bila dela Osterca, Škerjanc, Beethovna in Prokofjeva. Solisti so bili Marija Kocijančič, Tomaž Lorenz in Božo Mihelčič. Dirigent je bil Uroš Prevorsek. V soboto, 21. novembra, pa je akademija za glasbo iz Gradca priredila v Ljubljani koncert s svojim komornim orkestrom in s tem vrnila obisk ljubljanski akademiji.

kandidiral; njegov naslednik bo verjetno ing. Rainer-Mente. Poleg dr. Knausa se govori še o nekaterih drugih spremembah v vodstvu stranke.

BORBA GLEDE „KULTURNEGA GROŠA“

Kot znano, je bil pred več leti uveden s posebnim državnim zakonom na vsako vstopnico za kino pribitek, katerega čisti izkupiček naj gre v sklad za delno kritje potreb kulturnih ustanov (n. pr. za gledališča, glasbene šole itd.).

Ker je obisk kinopredstav od leta do leta slabši in je bilo n. pr. v zadnjih treh letih za 250 milijonov šil. manj vstopnic prodanih (temu je precej vzrok tudi precejšnje povečanje televizije), je odpor kinopodjetnikov proti „kulturnemu grošu“ posebno v zadnjih letih vedno večji in so bile že lani v znak protesta za nekaj dni odpovedane vse kinopredstave.

V letošnjem osnutku državnega prosvetnega proračuna pa je za njegovo finančno izravnavo ponovno predviden znesek 28 milijonov šil. iz „kulturnega groša“. Zveza kinopodjetnikov proti temu z vso odločnostjo protestira, in to posebno še zato, ker je bilo že lani obljubljeno, da bo ta pribitek na kinovstopnice ukinjen. Hkrati dokazuje, da teh 28 milijonov za vso državo ne pomeni posebno veliko, medtem ko je za tega ali onega kinopodjetnika lahko izredne važnosti za možnost nadaljnjega delovanja. Praviijo, da je v zadnjih treh letih moralo zopet okoli 100 kinov ustavit obratovanje zaradi nerentabilnosti. Omenjena zveza je zagrožila, da bodo kinematografi ponovno stavkali po vsej državi, ako ne bo „kulturni groš“ odpravljen.

Visokošolski dom na Dunaju so začeli graditi

Nismo še poročali, da so na Dunaju že podrla staro hišo, ki je bila kupljena z zemljiščem vred za slovenski visokošolski dom na Dunaju. Sedaj so začeli z gradnjo in cementirajo temelje. Tako se je tudi na zunaj začela poznati gradnja tega akademškega doma, ki je prepotrebno dopolnilo slovenske gimnazije v Celovcu. Dom bo zgrajen čez dve leti.

Z vztrajnim prizadevanjem so se doslej premagale neštete ovire in z božjo pomočjo se je doseglo, da je danes naš dom „Korotan“ že v gradnji. Ker se zida s posojilom, je nujno potrebna pomoč vseh prijateljev visokošolske mladine. Zato to akcijo p. Tomaziča toplo priporočamo vsem dobrim srcem. To je stvar, za katero se splača dati. Dosedanje delo je dokaz, da tu zadaj niso samo besede, da tu ne gre le za obljube, ampak za veliko, dobro premišljeno akcijo, ki se bo vodila neuklonljivo do končnega uspeha. Tako je treba danes delati in pri tem moramo vsi pomagati. Tu gre res za to, da se da — kamen do kamna, da bo zrastle iz tal stavba, praktična, moderen visokošolski dom za naše študente, bodoče izobraževalce našega naroda, da se bodo lahko dobro in uspešno pripravili na svojo življenjsko nalogo.

Za akademski dom „Korotan“ na Dunaju so darovali tudi naslednji:

Prof. Janez Sever, Cleveland, USA: 100 dolarjev; č. g. Anton Jerman, Bozen, Južna Tirolska: 205 šil.; msgr. Jože Jamnik, Boršt pri Trstu 200 šil. — Bog plačaj tem in tudi vsem drugim darovalcem!

Slovensko kulturno društvo v Celovcu

priredi v sredo, dne 2. decembra 1964, ob pol 8. uri zvečer v Mohorjevem domu v Celovcu, Viktringer Ring 26

PROSVETNI VEČER

pod naslovom:

„Letošnji celovski dogodki v slikah“.

Poljudno predavanje z barvnimi slikami. Po predavanju družaben razgovor. K obilni udeležbi vabi

odbor.

LOGA VES ob VRBSKEM JEZERU

(800-letnica Marijine cerkve in blagoslovitev novih zvonov)

Župnija Loga ves ob Vrbskem jezeru obhaja na 2. adventno nedeljo, t. j. dne 6. decembra t. l., osemstoletnico svoje cerkve, ki je posvečena Kraljici presv. rožnega venca. Tretji krški škof, Roman I. jo je posvetil in dotiral (podpiral). 3. majnika 1162 je namreč kupil od koroškega vojvode Hermana takozvani „Črni grad“. K temu gradu je pripadalo takrat tudi posestvo poznejšega Vrbskega gradu in z njim tudi zemljišča v Logi vasi. Škof Roman I. je zapadni del tega zemljišča izročil logaveški cerkvi kot podporo. Najbrž je Roman I. sam dal zidati cerkev v Logi vasi. Pečat Romana I. so

Daruj za tiskovni sklad!

namreč našli v prvotnem oltarju. Ta je nosil napis: „Romanus-Dei-Gra-Gurcensis-Eps“.

Do vladanja cesarja Jožefa II. je bila cerkev romarsko svetišče. Leta 1787 je postala farna cerkev, prej pa je bila podrejena župniji Dvor.

V zvezi s to slovesnostjo bodo blagoslovili tudi nove zvonove, ki naj razbremenijo dosedanja dva iz leta 1453 in 1687.

V spomin na nekdanjo romarsko cerkev je v stolpu zvon, ki je bil vlit obenem z gosposvetiskim v Celovcu in je bil prvotno določen za Sv. Višarje. Ta zvon tehta približno 24 starih dunajskih centov.

ŠT. VID V PODJUNI

(Novi učitelji, pogreb)

Z novim šolskim letom smo dobili novi učiteljici Edith Siegel in Hilda Wedenig ter učitelja Jožefa Lukana. Razred, ki je imel prej popoldanski pouk, je dobil z začetkom novembra svoj prostor pri Rudmašu.

V soboto, dne 7. novembra, je bil pri fari pogreb rajnega Franca Plešovnika, ki je umrl v Laasu, v najlepši moški dobi.

Želimo mu večni mir.

Pri nas na Koroškem

Redni občni zbor Družbe sv. Mohorja

V četrtek, 19. novembra, je imela naša Družba sv. Mohorja svoj redni letni občni zbor. Udeležilo se ga je lepo število njenih poverjenikov in poslušalo poročila delovnega odbora ter poročila nadzornega sveta. Občni zbor je vodil predsednik Družbe č. g. dekan F. Millonig. Tajniško poročilo o dijaških domovih je podal č. g. F. Brumnik. Poročilo o gospodarstvu in o založniškem delovanju pa je v glavnem podal ravnatelj Družbe č. g. dr. J. Hornböck.

Občni zbor je bil živahen in poverjeniki so po poročilih vneto posegali v debato glede raznih zadev in problemov, s katerimi se bavi Družba. Nadzorni odbor pod predsedstvom č. g. kanonika Aleša Zechnerja je po svojem poročilu predlagal, da navzoči izglasujejo delovnemu odboru zaupnico za nadaljnje delo. To se je tudi zgodilo.

Družba sv. Mohorja se ob tej priložnosti toplo priporoča vsem našim ljudem. Prav

sedaj je izdala knjižni dar za letošnji božič. Vsaj Koledar naj bi vzeli pri vsaki naši hiši! Kdor vzame Koledar, postane ud Družbe in je deležen tudi Družbenih odpustkov. Družba skrbno gospodari in si vztrajno pomaga k napredku, kolikor je v njeni moči. Zeleti je, da bi naši ljudje Družbo bolj podpirali, saj je zaupanja vredna kot Družba, ki sloni na poštenih in krščanskih načelih ter dela za prospeh našega naroda.

Na občnem zboru je prišla do izraza želja, da bi prisrčno na pomoč Družbi tudi mlajši rod, saj ima tudi on svoje naloge, da jih izvrši v okviru Družbinega programa.

Po občnem zboru so si nekateri poverjeniki ogledali Družbino tiskarno. Za večino je bilo to veliko presenečenje in z veseljem so odhajali ta dan iz starodavne Mohorjeve hiše, da imamo Slovenci tako lep in moderen obrat, katerega ime raznašajo številne knjige po vsem svetu.

Adamičevi mami v hvaležen spomin

Po daljši bolezni je v nedeljo, 15. novembra, umrla v bolnici v Celovcu pri elizabetinkah Adamičeva mama iz Zagorja, mati gospoda Jožefa Adamiča, župnika na Lipi pri Rožku.

Dobra mama Ana Adamič je po daritvi življenja v vdanosti v sveto božjo voljo odšla po bogato plačilo k večnemu Duhovniku Jezusu za svoje res vzgledno verno življenje.

Rajna mama je bila v življenju luč dobrega vzgleda v svoji domači družini, v Zagorju in v fari.

V svoji lepo preživeti mladosti je bila globokoverno vzgojena v dobri družini. Zelela se je posvetiti Bogu in svetosti redovnega življenja. Sama mi je rekla, da je bila to njena najlepša želja mladosti. Božja volja pa je bila, mi je rekla, da se je poročila in tako postala dobra krščanska žena svojemu vernemu možu in skrbna verna mati svojim otrokom v družini.

Rajna mama je bila, kot so to domači g. župnik Mairitsch poudarili ob odprtem grobu, ne samo Ana po imenu, ampak Marta in Marija v svojem življenju. V dobroti in skrbni ter gostoljubnosti je bila prava sveta Marta, v svojem življenju pa mati po vzgledu Matere vseh mater.

Lepota domačnosti vzgledne krščanske družine se je dala pri Adamičevih doživeti, tam sem res doživljal božji mir, dobroto in gostoljubnost dobre verne matere, to je doživel vsak duhovnik, saj je bil Adamičev dom prava Betanija. Srce te dobre družine pa je bila dobra rajna mama. Zvezsta žena svojemu vernemu možu, vsa posvečena v požrtvovalni ljubezni svojim dragim otrokom je preživela svoje družinsko življenje v molitvi s svojim Bogom. Dobro se je za-

vedala svojega svetega materinskega poklica v svoji družini. Bila je mati globoke vere, živela je iz vere v Boga, bila je mati neprestane molitve. Svojim v družini je bila dobra in skrbna mati, pa tudi učiteljica lepote verskega življenja z besedo, še bolj pa z vzgledom. Rajna mama je znala moliti in kdor zna moliti zna lepo živeti. Velikokrat sem jo videl klečati pred Fatimsko Kraljico v molitvi v naši cerkvi v Podgradu, tedaj je bila mati pri najboljši Materi in v molitvi je odsevalo z njenega obraza nekaj nebeskega.

Besede svetega očeta Pija XI. veljajo Adamičevi družini. „Prvi in najbolj naravni vrt v katerem vzkljujejo in zrastejo duhovniški poklici je svetišče krščanske družine. Večina velikih in svetih škofov in duhovnikov, ki jih časti sveta Cerkev, imajo začetek svojega svetega poklica in svetosti od domače družine, od vzgleda in naukov močno krepostnega očeta, od čiste in pobožno verne matere, od družine, katero je skupno z lepim življenjem vodila ljubezen do Boga in bližnjega. Srečni starši, ki imajo duhovniški poklic v družini za milost, ki jim jo Bog izkaže, da pokliče sina v sveto duhovniško službo.“

Dobri Bog je to veliko milost dal Adamičevi družini, rajni dobri materi. Vzgojila je svojega sina Pepija, da je postal Jezusov duhovnik. Za ta veliki dar — duhovniški poklic — je molila od poročnega oltarja, od dneva svoje poroke. Pri vsaki sveti maši je pri povzdigovanju prosila Boga, da bi ji dal sina duhovnika. Bila je stalna salezijanska sodelavica-dobrotnica in imela v hiši salezijanska Poročila z Dunaja. Prav iz njih, kot mi je sama pravila, se je navzela tega duha ljubezni do duhovnikov in to veliko

željo, da bi bila tudi ona duhovnikova mati. Pa ni ostala samo pri željah, živela je v tem duhu, spoštovala je duhovnike, molila je vsak dan redno za duhovnike, njen dom je bila Betanija dobrote in gostoljubja, vsak duhovnik je pri njih našel svoj drugi dom, bila je v dobroti res Marta postrežljivosti, istočasno pa Marija v svoji duhovnosti življenja.

Kot goreča salezijanska sodelavica je bila vodnica Zivega rožnega venca na vasi in v družbi Mašnih sester v fari. Vse njeno življenje je bilo neprestan apostolat. Bog je to njeno vztrajnost za vse dobro že tu nagradil po molitvi in žrtvah, ki so znane do bremu Bogu s tem, da je doživela veliko srečo 6. julija 1958. Sin Pepi je postal Jezusov duhovnik in ona duhovnikova mati. Ko sem ji čestital na dan sinove nove maše, mi je rekla. „Bog je dober in Marija. Vse, kar sem do danes prosila Boga in Marijo v molitvi, sem prejela. Od sedaj bom za duhovnike še vse več molila, ko imam sina duhovnika. Brala sem, da je Don Bosko rekel: postati duhovnik, pomeni začeti trpeti. S sinom bom kot Marija na Kalvariji, da ne bo sam, z njim bom molila in trpela, da bo dober, pobožen duhovnik po božjem Srcu Jezusovem!“ S solznimi očmi je končala zadnje besede. V lepoti, časti in sreči novomašnega veselja v družini, je gledala Adamičeva mama duhovnika v senci križa Kalvarije v vseh težavah in nerazumevanjih, zapuščenosti in ponižanjih trpljenja. „S sinom bom, kot Marija na Kalvariji, z njim bom molila in trpela.“ O velika duhovnikova mati, takih mater nam daj, o Bog, v naše sedanje življenje, v naš sedanji čas!

Kot vsako leto, sem ji tudi letos ob žegnaniu na sv. Ano voščil za njen god v Zagorju. Bolezen jo je spremenila, sama mi je rekla, da se pripravlja za domov — v nebesa. Rekla mi je, „Bog mi je poslal križ bolezni, molite veliko za mene, da bom v bolezni vedno vdana v božjo voljo!“ Ni prosila za zdravje, ampak da bo v križu trpljenja bolezni vdana v sveto božjo voljo — verna mati. Dobro se je zavedala, da je trpljenje, Bogu darovano, več kot vsaka molitev, da je to najlepša molitev, daritev samega sebe. Po vdanosti trpljenja, bolezni jo je angel smrti odpeljal k Bogu po bogato plačilo. Dan pred njeno smrtjo pa je umrla njena sosedka Goričnikova Pepca, s katero sta bili zvesti prijateljici, dve svetli luči vzgleda globokovernega življenja v Zagorju. Na dan smrti rajne mame sem zvečer obiskal Adamičevo družino. V veliki žalosti so bili vsi skupaj zbrani z duhovnikom Pepijem. Po skupni molitvi za rajno mamo, sem jih tolažil z upanjem, da jim bo sedaj rajna mama pri Bogu s svojo molitvijo bliže kot v življenju.

Nikdar ni pri Adamičevih nihče zapustil doma brez blagoslova in križa rajne Adamičeve matere, pa naj je odhajal z doma na pot zgodaj jutraj ali pozno, vedno je stala pri vratih z blagoslovljeno vodo, da je dala blagoslov s križem na pot. Pred šestimi leti je klečal na pragu hiše sin duhovnik, da z materinim blagoslovom pristopi k novomašnemu oltarju. V torek, dne 17. novembra popoldne, pa je med veliko množico vernikov, obdan od 40 sobratov-duhovnikov in svojih dragih, blagoslovil svojo svetniško mater sin-duhovnik v svetem upanju srečnega svidenja nad zvezdami pri Bogu. Po isti poti, po kateri je mati spremljala sina k novomašnemu oltarju, je sin-duhovnik s skupno molitvijo sobratov spremljal mater k sv. Ani, kjer je pri oltarju svete Ane, molil za pokojno mater Ano, in daroval sveto daritev za dušo, ki je bila vsa v življenju Bogu darovana.

Pogrebne obrede z nagovorom so imeli ml. g. kanonik Aleš Zechner, ki so v srce segajočem govoru pokazali lepoto življenja in trpljenja duhovniške matere. Domači gospod župnik Mairitsch pa so se poslovili od rajne s prisrčno zahvalo za vse dobrate, za svetel vzgled krščanskega življenja, še posebno pa za gostoljubnost, ki so je bili deležni sobratje duhovniki.

Kot dobri in zvesti sodelavci salezijancev in častilki Marije Pomočnice in sv. Janeza Boske, se sobratje salezijanci z hvaležnostjo poslavljamo od svetniško živeče matere z zagotovilom, da se bomo sedaj rajne spominjali v naših dnevnih molitvah.

Zalujočemu sinu-duhovniku Pepiju, dragim domačim naše globoko sožalje. Za vsa dobrota, ljubezen in gostoljubnost, ki smo je bili vedno deležni sosedje, sobratje-duhovniki v lepi domačnosti dobre Adamičeve družine, od rajne mame, pa naša javna prisrčna zahvala v imenu vseh sobratov-duhovnikov.

Medgorje, 24. novembra 1964.

Anton Cvetko

KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

vabita gospodarje podjunskega občin na tradicionalni

Podjunski dan

ki bo v nedeljo, 6. decembra, v farnem domu v Skocijanu.

S p o r e d :

Ob 9.30 sveta maša v farni cerkvi,

ob 10. uri otvoritev zborovanja v farnem domu:

Pozdrav,

„DRŽAVA in GOSPODARSTVO“, ref. dr. Vinko Zwitter,

„NAŠE OBČINSKO GOSPODARSTVO“, ref. g. Janko Janežič, nato skupni obed v farnem domu.

Ob 14. uri nadaljevanje:

„SODOBNO REŠEVANJE MANJSINSKEGA VPRAŠANJA V DEZELI“, ref. dr. Reginald Vospornik,

„POLITIČNI POLOŽAJ PRED DEZELNOZBORSKIMI VOLITVAMI“, dr. Valentin Inzko.

Razgovor in zaključek.

Vsi mladi in starejši gospodarji od Djekš do Bele in od Libuč do Apač so iskreno vabljeni, da se aktualnih in zanimivih govorov in razgovorov zagnatovo udeležijo.

Osrednja odbora NSKS in KGZ

Violinski koncert Igorja Ozima

Na povabilo Avstrijsko-jugoslovanskega društva na Koroškem je v ponedeljek, dne 23. novembra gostoval v veliki dvorani celovškega konservatorija mednarodno priznani violonist Igor Ozim.

Igor Ozim je bil rojen leta 1931 v Ljubljani, kjer je končal tudi svoje glasbene študije na tamkajšnji akademiji za glasbo. Potem je šel v London in nadaljeval svoj violinski študij pri priznanem profesorju Maxu Rostalu. Leta 1951 je dobil ravno tam na mednarodnem tekmovanju Carl-Fleschovo nagrado.

Pozneje je prirejal koncerte v Nemčiji, Angliji, Norveški, Švedski, Danski, Franciji, Italiji, Avstriji (na Dunaju), Poljski, Sovjetski zvezi, Združenih državah Amerike in Latinski Ameriki. Torej vidimo, da si je Igor Ozim pridobil zares mednarodni sloves.

No, in sedaj smo tudi mi imeli priložnost slišati tega od Boga nadarjenega umetnika-violonista. Igor Ozim je brez dvoma eden izmed najpomembnejših slovenskih reproduktivnih glasbenih umetnikov.

Za njegovo igrano na violini je značilna briljantna tehnična izdelanost. In če je taka briljantna tehnika, z drugo besedo virtuoznost, združena še s posebnim darom samostojnega umetnika lastne interpretacije določene stvaritve, potem govorimo o violinistu mojstru. To oboje pa združuje Igor Ozim.

Spored Ozimovega koncerta je bil obširen in močno zahteven. Igral je: Beethovna, Bacha, Lipovška, Sarasateja in Paganinija.

Tehnika obeh rok je odlična, sproščena in harmonična, kar omogoča violinistu, da tudi najtežja dela obvladuje brez napora in z osredotočenostjo na lepoto in fineso razvedbe. Njegov ton je čist, gladek in gibak, pasaje pa jasne in izrazite.

Višek večera je bila brezdvoma Beethov-

nova sonata v F-duru, op. 24, tako imenovana „Pomladanska sonata“. V tem delu ima klavir ravno toliko važno vlogo kot violina. Zato je tu prišla do izraza tudi pianistova tehnična sigurnost ter njegovo glasbeno doživljanje. Njegov udarec prstov je jasen, prožen in precizen ter tenkočutno niansiran. Rezultat tega je čist, lep, elastičen ton ter bogata in široka tonska barvna paleta. Oba interpretata sta se zljila v enotno celoto, pa vendar ustvarjala medsebojne kontraste. Posebno pristno je učinkovala v njuni igri prava beethovenska dinamika z odličnimi sforzati, potem pa zopet mir, skladnost in čudovito oblikovanje fraze v počasnem stavku.

Ozim je pokazal svojo tehnično briljanco še posebno v „chaconne“ Johanna Sebastiana Bacha, brez klavirske spremljave. Tu je torej navezan violinist le na svoje tehnično znanje in posluš. Njegova igra v tem glasbenem delu je pokazala polnost notranjega žara, prekipajočega muzikantskega temperamenta in tistega ustvarjalnega zagona in drznosti, ki je lastna samo pristnemu virtuozu.

Z „Andaluzijsko romanco“ Pabla de Sarasateja nas je violinist s svojo mehko romansko melodijo prestavil čisto v svet španskega okolja.

Kot zadnjo je igral Igor Ozim „Mojze-sovo fantazijo“ Niccolaja Paganinija, na G-struni. Pri Paganinijevih skladbah poslušalec navadno osupne nad umetniško zahtevnostjo, ne pa nad njihovo muzikalno vrednostjo. In ravno pri tej skladbi je pokazal Ozim, da je mojster na svojem instrumentu. Zaigral je delo s samo njemu lastno tehnično popolnostjo, da ni bilo nikjer sledu o prazni virtuoznosti. V njegovi interpretaciji je bilo manj ognjevitosti zanesenosti, kot čiste muzikalnosti.

Violonista je spremljal na klavirju Marijan Lipovšek res mojstrsko. Njegova igra je bila precizno izdelana ter prefinjena in tenkočutna po izrazu. To je prišlo še posebno do izraza v njegovi skladbi „Sonata za violino in klavir“ (1941).

Ob koncu koncerta je poslušalstvo umetnika nagradilo z dolgotrajnim aplavzom, tako, da je moral dodati še dve skladbi.

Ta večer smo imeli priliko poslušati zares pristno komorno igranje.

Oder mladje na Tržaškem

V nedeljo, dne 15. novembra t. l., je gostoval „oder mladje“ z Moliérov komedijo „Scapinove zvijače“ na Tržaškem. Povabljen je bil na dva kraja: v Rojan (del Trsta) in Bazovico.

To je zdaj že drugo gostovanje „odra mladje“ v Italiji. (Prvič so igrali odrovci „Mater Terezo“.) Gotovo je zahtevalo to nekaj poguma, saj že dalj časa obstaja na Tržaškem nekaj prav dobrih igralskih skupin in imajo Slovenci celo nekaj polpopulicnih igralcev, ki igrajo drame v tržaškem radiu. Vendar so se študentje opogumili in šli igrati.

Prva prireditev je bila v Rojanu. Velika dvorana je bila čisto polna. Gledalci so bili večinoma meščanski, med njimi je bilo lepo število dijakov, visokošolcev in nekaj profesorjev. Tudi predstavnik Slovenske skupnosti dr. Škerk je počastil odrovce s svojo navzočnostjo.

Ker je bilo gledalstvo v Rojanu drugačno kot koroška publika, je razumljivo, da je bila tudi reakcija ponekod drugačna. Ljudje so se izredno dobro vživeli, posebno v drugem in tretjem dejanju. Dobro so razumeli tudi besedno komiko, kar odrovci včasih pogrešajo pri domačem občinstvu.

Igra je komedija in zato ni manjkalo smeha ter dobre volje.

Druga prireditev je bila ob osmih zvečer v Bazovici v tamkajšnji kino dvorani. Tudi tu je igra dobro uspela, mogoče še bolje kot v Rojanu.

Ko so se Korošci pozno ponoči poslavljali od prijazne Bazovice, so jim ljudje rekli, naj le še pridejo. Mlade Korošce je čakala še dolga pot. Bili so utrujeni, a obenem veseli, da so mogli pripraviti svojim rojakom kulturni užitek.

F. W.

NAJVIŠJA STAVBA NA SVETU

Ameriško javno mnenje je razburila novica o nekem novem načrtu enega največjih živečih arhitektov: F. Loyda Wrighta. Gre za načrt nebotičnika v pravem pomenu besede. Ime mu bo Illinois in bo dosegal štirikratno višino dosedanje najvišje stavbe na svetu Empire Building v New Yorku. Visok bo 1609 metrov, torej petkrat višji od Eiffelovega stolpa v Parizu.

Stavbo bo nosilo orjaško jekleno ogrodje. Globina temeljev bo le 50 metrov. Površina vseh podov v stavbi bo merila milijon sedemsto kvadratnih metrov. Ni čuda, če bo v hiši prostora za 130.000 ljudi ali približno za dva Celovca.

Unsere formschönen, soliden und preiswerten Wohnzimmer-, Schlafzimmer-, Küchen- und Polstermöbel geben Ihrem Heim jene vertraute Behaglichkeit, die Sie sich schon immer ersehnen. Und unsere Geschenktips für Weihnachten: Fernsehtische / Fernsehschalen / Radiotische / Serviertische / Leselampen / Blumenständer u. v. a.

Sie wohnen schöner

... mit Möbeln von

**MÖBELHAUS
SCHLEMMER**

Klagenfurt, 8.-Mai-Straße 13, Tel. 71-3-37

- Fachmännische Beratung
- Bequeme Teilzahlungen
- Kostenlose Zustellung mit eigenem Möbelauto

Č. g. dr. Jožef Ogris umrl

V petek, dne 20. novembra 1964, je v celovški bolnici umrl č. g. župnik Jožef Ogris. Prepeljali so ga v Loče, kjer je bil v farni cerkvi, v kateri je nad 40 let opravljaj božjo službo, položen na mrtvaški oder. Vse farane je smrt tega odličnega moža, ki je bil tesno povezan z domačim prebivalstvom in z njim delil veselje in žalost, globoko pretresla. Od blizu in daleč so ga hodiili kropiti in moliti za njegov dušni blagor. Veličasten je bil tudi njegov pogreb v nedeljo, 22. novembra popoldne. Pod vodstvom gosпода prošta Trabesingerja je opravljalo nad 20 duhovnikov pogrebne obrede. V poslovnih govorih so se č. g. dr. Ogrisa spominjali ne le kot dobrega duhovnika in izrednega pridigarja, marveč tudi kot blagega človeka, ki je imel odprto srce za vsakogar, ki se je zatekel k njemu v katerikoli zadevi. Njegovo življenje je orisal v cerkvi preč. g. dekan Filip Milonig. Rajni je razpolagal z velikim znanjem in bil dobro podkovan v pravnih zadevah, kar je bilo pripisovati pravnemu doktoratu, ki si ga je pridobil v poznejših letih. Domačin je izrekel ob odprtem grobu zahvalo v ime farne družine. Dr. Valentin Inzko pa se je spomnil njegovih zaslug za koroške Slovence in dejal, da bi č. g. dr. Ogris spričo svojih velikih talentov in sposobnosti bil poklican, zavzemati še kako drugo mesto, vendar je raje ostal pri svojih domačih faranih.

Dr. Ogris je bil splošno znan kot izreden pridigar. Celó iz sosednjih far so radi hodili njegove globoko zasnovane, poučne pridige poslušat. Kot dokaz, kako so se

njegove pridige upoštevale, naj služi sledeči slučaj, ki ga je sam pripovedoval. Ko je ob izbruhu prve svetovne vojne bil vpoklican v vojaško službo, je prišel za vojnega kurata na Južno Tirolsko v Trient. Tam je bilo armadno poveljstvo. Na dan vseh svetih ali vernih duš je imel v ondotni stolni cerkvi pridigo, ki je bila namenjena padlim vojakom. V cerkvi je bil navzoč tudi armadni poveljnik (Scheichenstuhl?). Po svečanostih je prišel v zakristijo in vprašal vojnega kurata od kod in katere narodnosti je. Ko mu je povedal, da je Slovenec, se je zelo začudil, zahvalil za spominsko pridigo in prosil za njen koncept. Dal je to pridigo predstaviti v jezike tistih narodnosti, ki so bile tamkaj zastopane in prevode vojakom razdeliti. To je vsekakor dokaz velike sposobnosti rajnega, ki je vredna, da se jo omeni.

Se nekaj je treba dodati. In to je, da je bil rajni dr. Ogris tudi ustanovitelj in večletni duhovni vodja Slovenskega izobraževalnega društva „Jepa“ v Ločah. Vzgoja domače mladine mu je bila zelo pri srcu! Pa tudi domače petje je ljubil. Med drugo svetovno vojno je bila vsa društvena imovina ali uničena ali pa odnesena in društvo se ni moglo več obnoviti.

Ko se ob koncu spominjamo velikih zaslug nepozabnega bivšega našega župnika, naj pokličemo v spomin besede, ki jih je dal vltiti po prvi svetovni vojni enemu izmed novih zvonov: „Vojna je vzela vaše in moje brate. Zato vam kličem: Mir vam bodi!“

Večen mir in pokoj bodi tudi njegovi duši.

Knjige — lepo božično darilo

S. Hartwagner

DER DOM ZU GURK

Krasna slikanica z znamenitimi romanskimi spomeniki, s 176 deloma celostanskimi slikami in izčrpnim besedilom. Lepo darilo za prijatelje umetnosti. Veliki format, celo platno. S 198.—

Herbert Strutz

KÄRNTEN AUF VIELEN WEGEN

Knjiga posreduje koroške naravne lepote, nabožne in svetne spomenike, gradove in druge kulturno-zgodovinsko zanimive naselbine, gledano od umetnika in izrazito podano. Prva knjiga te vrste na Koroškem! 332 strani, s 60 slikami, celo platno. S 117.—

Maria Steurer

DIE RÖMERIN CLAUDIA

Roman, pisan z veliko opisovalno močjo, riše dogodke iz Kristusovega časa. Središče zanimivega dogajanja je Pilatova žena. 448 strani, celo platno. S 78.—

Dolores Wieser

AELIA, DIE FRAU DES NORIKERS

Znana pisateljica nam nudi v svojem do sedaj najobširnejšem romanu nazorno sliko Koroške za časa rimske oblasti. Posebno lep dar ženam. 504 strani, celo platno. S 132.—

G. Guareschi

GENOSSE DON CAMILLO

Zopet pravi Guareschi, kakor je znan po delu „Don Camillo und Peppone“. Duhovit, šaljiv in zahrbtn. Gospod Kamilo se udeleži študijskega potovanja po Rusiji — bralec se pelje z njim — in se smeji do solz. 240 strani, celo platno. S 121.—

Johannes XXIII

GEISTLICHES TAGEBUCH

Zapiski človeka očarajo, kot je očarala osebnost sama, ki jih je zapisala. 480 strani, celo platno. S 198.30

Daniel-Rops

JESUS IN SEINER ZEIT

Znano delo v zelo lepi izdaji — veliki format — in s številnimi barvnimi slikami. Darilo trajne vrednosti. Celo platno. S 380.—

ALPENBLUMEN-KALENDER 1965

Krasoto v barvi nam nudi 13 barvnih slik s cvetličnimi motivi naše domovine. S 42.—

REIMMICH-KALENDER 1965

Priljubljeni koledar ne rabi priporočila; kakor vedno vsebuje tudi letos mnogo zabavnih zgodb za dolge zimске večere.

Buchhandlung Carinthia

CELOVEC, VÖLKERMARKTER RING 25

Podružnice: Celovec, Wiesbadener Straße 5 • Kötschach v Ziljski dolini • Št. Vid na Glini • Wolfsberg v Labotski dolini

Evropa se združuje počasi, a gotovo

Naša mladina se zanima za evropsko združevanje. Danes o Evropi pač veliko govorijo. Tudi na znamenitih raznih držav vidimo napisano „Eurpa“. Na tovornih železniških vagonih raznih držav je tudi že napis „Eurpa“. Združena Evropa je velika ideja. Združena Evropa je sen že več generacij!

Ze po prvi svetovni vojni so govorili, da bi bilo dobro ustanoviti Združene države Evrope. Morda so pri tem mislili bolj na lepo življenje v Ameriki in so mislili na ta način priti do lepšega življenja v Evropi. Široko razgledani ljudje pa so vedeli, da Evropa ni Amerika in da slepo posnemati ameriško življenje ne bi bila nobena sreča za Evropo. Združena Evropa mora zrasti organsko in po evropsko!

Po drugi svetovni vojni se je ideja združene Evrope spet začela poudarjati. Ogromna škoda, ki jo je utrpelo ljudstvo Evrope zaradi zadnje vojne, je vsakemu človeku govnila: treba je najti pot, da se evropski narodi ne bodo več med seboj škodovali, ampak si pomagali.

Mislili in znanstveniki so šli korak dalje. Niso le ponavljali tega beseda, ampak so iskali poti do uresničenja evropski zamisli. Razmišljajoč življenje ljudi in narodov, so to pot tudi našli. Rekli so: Podlaga človekovega življenja je zdravje in prehrana. Najprej je treba jesti, potem lahko filozofiraš in deluješ kulturno. Kakor ni naravnega življenja brez gospodarske podlage, tako ne bo združene Evrope brez gospodarske podlage. Najprej je treba združiti evropske države gospodarsko, potem pa bo prišlo še ostalo združevanje. Iz gospodarsko združenih držav se bo razvila politična združenost. Skupna politika bo prišla iz skupnega gospodarstva.

Glasniki združene Evrope so torej našli način, kako priti do združene Evrope: po gospodarskem združevanju pridemo do politične združitve Evrope, njenih držav in njenih narodov.

Tem glasnikom je prišel na pomoč položaj evropskih držav. Evropa se je znašla med dvema velikanoma: med Ameriko in med Sovjetsko zvezo. Če se ne bo združila, bo morala podleči enemu ali drugemu. Če pa se bo združila, bo lahko uveljavila svoje koristi in se bo svet moral sulcati tudi tako, kot bo ona hotela.

Ideja združene Evrope je sicer simpatična mnogim. Toda ko pride do praktičnih zahtev, je jasno, da ne more obveljati volja vseh; tedaj se ta ali oni protivi zahtevam združitve. Zato je treba potrpljenja, zato je treba vedno novih naporov pri združevanju. Predvsem pa je treba močnih nagibov, zakaj je združena Evropa potrebna in zakaj je treba zanj tudi kaj žrtvovati.

Evropa se združuje polagoma. Do združevanja pomaga predvsem vedno večja evropska miselnost. Ta miselnost mora zajeti vedno več mladit. Čim bolj se bodo te ideje oprle na mladi, tem bolj bo napredovala.

ZA MLADINO IN PROSVETO

Zaščita mladine

Mladinski zakon ima namen, da zaščiti mladino pred kvarnimi vplivi okolice ter jo odvračati od nevarnosti, katero pomenjajo nemoralne ustanove današnje družbe.

Paragraf 8. tega zakona govori o dolžnosti, da mora vsak prireditelj moralno manj vrednih prireditev ali lastnih lokalov, ki so na slabem glasu, dovolj jasno razglasiti, da je mladostnikom prepovedan dostop do tovrstnih ustanov.

Paragraf 11. pa določa višino kazni za tiste, ki povzročajo škodo mladini, ker niso preprečili zla morebitnega pohujšanja. Ta kazen more doseči 10.000 šil. ali pa do šest tednov zapora. V težkih slučajih je

mogoče dodeliti obojno kazen. Tovrstne kazni zadenejo odrasle.

Glede kazni mladostnikov pa govori 12. paragraf sledeče: prisiljena udeležba pri pouku o pomenu zakona o zaščiti mladine vsaj tri ure, opustitev vseh dejanj, ki bi mladostnika mogla navajati h kaznivemu dejanju; pritegnitev mladostnika k udeležbovanju na polju socialne pomoči. Če pa vse to nič ne pomaga, pa more biti mladostnik za svoje slabo zadržanje oropan svobode za nekaj časa ali pa se mu naloži denarna kazen.

Zakon o zaščiti mladine je koroški deželni zbor precej omilil, kajti tozadevni državni zakon je v marsičem mnogo strožji. Toda, ko bi vsaj tega dosledno izvajali!

Iz filmskega sveta

„EVANGELIJ PO MATEJU“

Mednarodni katoliški filmski biro (OCIC) podeljuje vsako leto nagrado najboljšemu filmu. Letos je bila ta nagrada podeljena že v desetič. Nagrade pa je deležen film, ki „po vsebini in sestavi največ doprinese k duhovnemu napredku in k procvitu človečanskih vrednot“. Za nagrado se je potegovalo devet filmov, a razsodišče je priznalo „veliko nagrado 1964“ filmu Piera Paula Pasolinija „Evangelij po Mateju“. Kot razlog za najboljšo oceno poudarja Jury, da se ta film odlikuje po izrednem podajanju svetopisemske snovi, kar doslej še ni bilo doseženo. Avtorju se je posrečilo najti način prikazati evangelij v resničnosti brez historičnih rekonstrukcij. Besedilo evangelija je vestno uporabljeno in evangelij je prikazan za sedanjega človeka. Osebe so v nastopanju resne in spoštljivo prikazane, brez običajnih tipično filmskih primesi.

FILM O PAPEŽU JANEZU XXIII.

Papež Janez XXIII. je bil zares izreden papež, ki je znal obrniti nase pozornost vsega sveta. Tudi filmski svet se živo zanima za njegovo izredno pojavno in to ne le iz dobičkalnosti, marveč vse bolj zaradi spoštovanja do tega velikega moža naše dobe. Francosko-italijanska filmska družba Co-Produktion pripravlja sedaj film o življenju Angela Giuseppe Roncalija, to je poznjšega papeža Janeza XXIII. pod imenom „In prišel je mož“. Film bo obsegal

življenjepis papeža Janeza XXIII. vse do njegove izvolitve, torej njegovo mladost ter diplomatsko službo, ko je bil nuncij v Bolgariji, Franciji in patriarh v Benetkah. Pred kratkim so končali snemanja dela v njegovem rojstnem kraju v Sotto il Monte pri Bergamu v gornji Italiji. Vlogo papeža bo igral ameriški filmski igralec Rod Steiger.

Iz sveta mladine:

VODITELJI DELAVSKE MLADINE POTUJEJO

Mednarodna organizacija kršč. delavske mladine je poslala 26 svojih vodilnih sodelavcev na študijsko potovanje po različnih delih sveta. To potovanje je trajalo štiri mesece in je končalo pred kratkim v Parizu, kjer so obiskovali še seminar za izoblikovanje. V teku tega sestanka so udeleženci primerjali na podlagi ugotovitev, ki so jih nabrali na potovanju, stanje delavskega življenja, ki je čisto zelo različno v primerjavi ene dežele z drugo. Proučili so metode in najprimernejša sredstva za uspešen razvoj gibanja v okviru delavske mladine. Ob zaključku so razpravljali še o nekaterih problemih, ki se tičejo tretjega svetovnega kongresa krščanske delavske mladine, ki se bo vršil v Bangkoku konec novembra 1965.

NAGRAJEN ZA POŠTENJE

V Londonu je bilo; takrat je bil Fred Skinner star šele deset let, danes pa jih ima že petnajst. Na neki mestni cesti je našel možno z denarjem; kar 66.000 šilingov. Fant je nesel najdeni denar na policijo, za kar je dobil 10 odst. nagrade 6600 šilingov. Dve leti pozneje pa je lastnik izgubljenega denarja Heenan umrl ter zapustil premoženje v vrednosti 4 milijone in 200 tisoč šilingov, katere je daroval iz hvalečnosti kar mlademu Fredu. Sorodniki umrlega so sicer protestirali pri sodnihi, a sodniki so določili, da razdelijo celotno zapuščino na dvoje: polovico prejme poštene Fred, polovico pa ostali sorodniki.

Toda mladi Fred je bil vsekakor vesel in srečen, in se zadovoljil z lepo nagrado za njegovo poštenje: 2 milijona in sto tisoč šilingov!

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

11. NADALJEVANJE

Najin pogovor je tukaj prebrgal Denby, ki je prišel praviti, da je preiskal jarek, obcestno stran in obrežje reke, a da ni našel nikakih nožnih odtisov ali drugih sledov.

„Nihče ni zadnje noč zapustil redmoatskega zemljišča, mislim,“ je dejal z glasom, ki je v njem tičala groza. Tisti dan je potem le počasi potekal. Ena skupina nas se je podala v okolico iskat sledov tujcev, pri čemer smo natanko preiskali vsako ped rimske razvaline, a vse je bilo zaman.

„Ali ni mogoče tvoja navzočnost tukaj napotila Fu-Mančuja, da opusti svoje načrte?“ sem vprašal Smitha.

„Mislim, da ne,“ je odgovoril. „Saj veš, ako Elthama ne pregovorimo, bo v štirinajstih dneh odpotoval. Tako torej Fu-Manču ne sme izgubiti časa. Še več, meni se zdi, da so njegove nakane take prirode, da morajo iti dalje. Kajpak bi lahko zavil tudi v stran, da bi umoril mene, ako bi se mu nudila priložnost! Vendar pa vemo iz izkušnje, da on nikomur ne dopusti, da bi se vmešaval v njegove načrte.“

Le malokatero duševno stanje, mislim, vzame človeškemu živčevju toliko sile kakor prepričanje, da se bliža zlo.

Vsaka slutnja bližajočega se veselja ali

SKRIVNOST

dr. Fu-Mančuja

boji je hujša ko resnica sama; toda tisto brezdelno čakanje, kakor smo mi takrat v Redmoatu čakali na udar, za katerega smo vsi dobro vedeli, da visi nad nami, je s svojo živčno napetostjo prekosilo vse, kar sem bil doslej podobnega doživel.

Samemu sebi sem se zdel, kakor da bi bil privezan na azteški žrtvenik in bi duhovno nož bil dvignjen nad mojo glavo!

Skrivne in zle misli so nas obdajale, sile, proti katerim nismo imeli orožja. Kakor je bilo grozno, sem hvalil Boga, da je tako kmalu prišlo do viška. In prišlo je dovolj nepričakovano, tako da smo se iznenada znašli v tisti mirni norfolški domačiji v spopadu z eno izmed zagonetnih strahot, ki so bile značilne za Fu-Mančujeva podjetja. Prišlo je nad nas, še preden smo se tega zavedli.

Ko smo sedeli v somraku na mali terasi, sem razmišljal, kakšen pokoj je obdal našo okolico, da človek ne bi mogel razumeti bojazni, da smo blizu žalostnih dogodkov. Zdajci je pes, ki je bil ves dan krotek bolnik, spet pričel tuliti, in videl sem, kako je Greba zadrhtela.

Pogledal sem Smithu v oči in pravkar hotel pregledati, da bi se preselil noter, ko je bila družba prepovedana na bolj viharen

način. Postavljam, da je navzočnost dekleta pripravila Denbyja do nepredvidnega početja, osebne želje, da bi se odlikoval; toda kakor sem se kasneje spomnil, se je njegov pogled po mraku le redkokdaj odvrnil od grmičevja, razen kadar je pogledal Grebo, in zdaj je iznenada divje planil kvišku, prevrnil stol in se spustil po trati nizdol k drevju.

„Ali ste videli?“ je kričal. „Ali ste videli?“

Očitno je imel s seboj revolver, zakaj od roba gošče je jeknil strel in, ko se je zabliškalo, smo videli Denbyja z dvignjenim orožjem.

„Greba, idi noter in zapahni okna,“ je zaukazal Eltham. „Mr. Smith, ali hočete iti v grmovje od zahodne strani. Dr. Petrie, vi pa od vzhoda. Edwards, Edwards...“ in že je zbežal dol po trati z globčnostjo mačka. Ko sem se podal v nasprotno smer, sem slišal od spodnjih vrtarjev glas in razumel sem Elthamov načrt. Treba je bilo obkoliti grmičevje. Še dva strela sta zazvenela in dva bliška sta zasijala iz srede gošče; potem je bilo čuti glasen vzkrík — zdi se mi, da Denbyjev — potem pa še en zadušen vzkrík.

Sledila je tišina, ki jo je motilo le tuljenje buldoga. Zdirjal sem skozi cvetlični vrt, skočil brezobzirno čez grede krvonočnic in sončnic ter se zakadil skozi grmovje do brestov. Bolj stran na moji levi sem slišal Edwardsovo vpitje in Elthamov odgovarjajoči glas.

„Denby!“ sem zaklical in še enkrat glasneje: „Denby!“

Otroški
kotiček

K. Andrejev:

Legenda o polžu

Bilo je jesenskega dne, mrzla sapa je pihala čez poljano. Kraj pota je ležal polž, ves žalosten in potr tter se tresel od mraza.

Po cesti prideta Kristus in sv. Peter ter ugledata polža.

„Kaj pa ti, polžek, da si tako otožen?“ vpraša Peter.

„Zima prihaja,“ odgovori polž; „ves dan že hodim in prosim živali, naj me sprejmejo k sebi na svoj dom, toda nihče me ne mara.“

„Zakaj te nočejo sprejeti k sebi?“ vpraša spet Peter.

„Praviijo, da sem nesnažnej, da jim ves stan prevlečem s slino.“

„No, ali nisi nikoli zagodrnjal na stvarstvo, ki te je ustvarilo tako preziranega?“

„Ne,“ pravi polž, rad sem tak, kakršnega me je ustvaril Bog, le tega si želim, da bi me drugi ne zametavali tako in ne podili iz svojih hiš.“

„Tako je prav,“ rečeta sveta moža in odideta. Polž pa je dobil v tistem trenutku hiščo, ki jo tako ljubi, da ostane v njej vse življenje.

Toda spet je zavladal molk. Zdaj je že mrak zajel Redmoat, toda moje oči so se bile že v somraku navadile teme in tako sem precej dobro videl. Nisem si drznil razmišljati, kaj naj preži pod menoj, okoli mene, pa sem se zrinil do srede goščavja.

„Vernon!“ se je oglasil Eltham od nekod.

„Držite se bolj desno, Edwards,“ sem slišal, kako je Nayland Smith ukazal naravnost pred menoj. Z groznim in nepopisnim občutkom preteče nesreče sem se podal dalje do neke sive kipe pri brestih. Ob vznožju bukke sem se skoraj prevrnil čez Elthama. Zdajci se je pojavil Smith. Slednjič je zavil okrog velikega sleča še Edwards, da smo tako bili vsi zbrani. Za trenutek smo brez besed postali. Rahla sapica je zavela skozi listje bukke.

„Kje je on?“

Ne morem se več domisliti, kdo je to vprašal; bil sem preveč začuden in zmeden, da bi to opazil. Potem je Eltham začel vpiti:

„Vernon! Vernon! Vernon!“

Njegov glas je presegal vse, kar sem že bil kdaj slišal. Bilo je nekaj strašnega v tistem brezplodnem klicanju, tam med grmovjem, ki je kričalo sam Bog ve kaj. Iz za ozadja se je oglasalo slabotno lajanje psa.

„Hitro! Luči!“ je zaukazal Smith. „Vsako leščerbo, ki jo imate!“ In že smo jo ubrali, izogibajoč se lovorovim grmom in kosterikam, čez livado. Elthamovo obličje je bilo mrtvaško blede, njegova usta besno stisnjena. Opazil je moj pogled. „Bog mi odpusti!“ je dejal. „Toda nočoj bi koga lahko umoril!“

(Popotne vtise koroškim bralcem opisuje g. Vinko Zaletel)

Toda ko bi moral opisovati Hong Kong, se mi zdi kot pragozd in ne vem, kje naj začnem, ko je toliko zanimivega. Pa tudi časa ni, saj nisem prišel semkaj pisarit, ampak ogledovat. Vsak večer sem tako zbit, da komaj brevir pospravim in če se vsem, me spanec premaga. Zato ne pričakuj-te natančnega opisovanja, ampak le nekaj splošnih pripomb. Tudi ne pomaga opisovanje, ampak bodo pokazale pravi Hong Kong barvne slike, ki jih imam že kar pre-več in pa tudi zanimive.

Mesto nasproti: luksuzne vile bogatih trgovcev — in kurniki, v katerih živijo kitajske begunske družine z osmimi otroki. Bleščeči krom Cadillacov — in zarjavela pločevina konzervnih škafel na malih barakah. Kričeče neonske luči velikanskih re-

A. G.

(Dalje prihodnjič)

Naslednjo nedeljo sem maševal med rojaki v severnem Queenslandu. Tukaj je bila prvič služba božja med našimi ljudmi, ki

„Bil je konec te lestve, kar je Miss Elthamova videla,“ je dejal Smith, „ki jo je vlekel za seboj v grmovje, potem ko ga je bila premotila v očetovi sobi. Tisti in še nekdo sta se nedvomno morala podnevi vtihotapiti v notranjost — v tistem času, ko je bil Eltham v Londonu — s seboj pa sta prinesla pripravljeni sod in vse potrebne priprave. Skrila sta se nekje — najbolj verjetno v grmičevju — in ponoči sta si potem izkopala tisto skrivališče. Izkopano zemljo sta znosila na grede, dočim sta morala lažni grm imeti pripravljen. Tako vidite, da naloga, kako priti noter, ni bila nikdar težka. Toda zaradi „utrdb“ ni bilo mogoče priti mraku priti ven. Za Fu-Mančijeve cilie je

Oglašuj v našem listu !

Zakaj so ga pustili živega, si ne morem misliti, vsekakor pa so poskrbeli, da se ne bi oswetil in odkril skrivnosti v grmovju. Tako je zvižajač s buldogom končala obisk nepozvanega gosta v Redmoatu. Denby je zelo počasi ckreval; tudi ko se je njegovo stanje že zboljšalo, nam še vedno ni mogel navesti niti kakšnega podatka o svojem doživljanju iz čisto navadnega razloga, ker ga je bil spomin docela zapustil!

(Dalje prihodnjič)

Das Haus der Geschenke

ERWARTET SIE ZUM
VORTEILHAFTEN

Weihnachtseinkauf!

DIETMAR

WARMUTH & CO.

IM HERZEN VILLACHS

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 30. 11.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda slovenskih oddaj. — Za vsakega nekaj. Glasbena oddaja, 18.00 športni obzornik. O zanimivostih iz športa govori Mirko Bogataj. — TOREK, 1. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Dr. Metod Turnšek: Ljudski koledar. — SREDA, 2. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. Voščila. — ČETRTEK, 3. 12.: Poročila, objave. — Bolje je paziti, kot zdraviti se. Dr. Jože Glančnik govori o rentgenu. — Odrsko ogledalo. Z ljudskih odrov bo poročal Erik Prunč. — PETEK, 4. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Domače vesti, katere zbira Blaž Singer od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Žena in dom. — A. Gallhuber: ABC finančnega poslovanja. — SOBOTA, 5. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — Voščila. — NEDELJA, 6. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 27. novembra, ob 19.30: Othello (opera); 6. predstava za F-abonma in GWG-petek; 4. predstava za GWK in podeželski petkov-abonma. — Sobota, 28. novembra, ob 19.30: Die Zauberflöte (Carobna piščal) — zadnjič; Tamino: tenor Rudolf Christ (Volksoper-Dunaj). — Nedelja, 29. novembra, ob 15. uri: Die Landstreicher (Potepuhi). — Torek, 1. decembra, ob 19.30: Nora — gostuje Maria Schell in Hans Holt. — Sreda, 2. decembra, ob 19.30: Vater darf's nicht wissen (Oče ne sme ve-

deti). — Četrtek, 3. decembra, ob 19.30: Othello (opera).

KOMORNI ODER

Sobota, 28. novembra, ob 19.30: Feigen, Datteln und Gewehre (Fige, datlji in puške). — Nedelja, 29. novembra, ob 20. uri: v modri dvorani celovškega konservatorija „Komorni koncert z orkestrom Mestnega gledališča (Händel, Schubert, Schumann, Brahms, Dvorak, Berg). — Torek, 1. decembra, ob 19.30: Feigen, Datteln und Gewehre (Fige, datlji, in puške).

Za vse predstave velja tudi prosta prodaja vstopnic in abonma.

K R A T K E V E S T I

● Štiri kilograme in 450 gramov tehta grozd, ki je zrasel v vinogradu nedaleč od glavnega mesta Alžirije.

● Res lep dresurni uspeh je dosegel vrtnar in cvetličar iz Lizbone: njegov pes ovčarske pasme se vsako dopoldne sam pelje s tramvajem v predmestje, kjer ima gospodar vrt in velik rastlinjak, v katerem so poprej otroci med igro in tudi sicer delali škodo. Ves dan opravlja pes stražarske dolžnosti, v večernem mraku pa se s tramvajem vrača domov. Na ovratnici ima mesečno vozovnico.

● Pred kazenskim sodiščem v Tübingenu se je začel proces proti trem nacistom, čuvarem koncentracijskega taborišča v Stuthofu pri Gdanskem na Poljskem. Obtoženi so za sodelovanje pri pobijanju zapornikov.

● Štiriinštiridesetletna Germaïne Sylvestre je umrla pri porodu svojega trindvajsetega otroka. Deček je ostal živ in tehta štiri kilograme.

MALI OGLASI

Zamenjalna akcija! Pri nakupu pralnega stroja, hladilnika, podhlajevalne skrinje vzame Vaš rabljeni stroj po najboljših cenah v račun: LOIDL'S EINKAUFSZENTRUM, Klagenfurt-Celovec, Renngasse 1.

Slovenec, zaposlen v Kanadi, kanadski državljan, 38 let star, temnolas, ljubitelj glasbe in petja, želi zaradi ženitve spoznati dekle, ki tudi rada poje in je zavedna Slovenka in dobra gospodinja, stara 28 do 35 let. Vdove niso izključene. Pripravljen bi bil, po nekaj letih se za stalno preseliti v Avstrijo. — Ponudbe poslati na upravo „Našega tednika — Kronike“ pod geslom „Značajna“.

Hladilnike, pralne stroje, podhlajevalne skrinje (Tiefkühltruhen) sedaj pred Božičem izredno ugodno! — Velika izbira pri priložnostnih nakupih! Obiščite: LOIDL'S EINKAUFSZENTRUM, Klagenfurt-Celovec, Renngasse 1.

Zimski plašči

ženski, moški in otroški

Smučarske hlače in anoraki

Vse to dobite v strokovni trgovini

V. TARMANN

KLAGENFURT - CELOVEC,
Völkermarkter Str. 16, tel. 52-76

Izredno močan padec cen za pralne stroje in sesalce za prah pri

električnem podjetju

Ing. A. Schlapper

Št. Jakob v Rožu

HOOVER - proizvodi so izvrstni v kakovosti in senzacionalni v ceni.

Neobvezna predvajanja ob vsakem času.

Nainovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Vse za šport - od kolesa do televizije - na zalogi pri

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-261

Radiohaus KERN
Klagenfurt, Burggasse

Radioaparati
Sivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Ure, nakit in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

